

Verzonden per e-mail

Uw brief van 17 oktober 2025

Ons kenmerk 2009593

Uw e-mail van

Bijlage

Datum 13 november 2025

Behandeld door H. Schreuder

Onderwerp Beantwoording schriftelijke vragen over
netcongestie van R. van Hussen (VVD)

Team Vakspecialisten

Geachte heer/mevrouw,

Op grond van artikel 69 van het Reglement van Orde van de gemeenteraad heeft u vragen gesteld over netcongestie. In deze brief beantwoorden wij uw vragen.

1. Welke effecten, als gevolg van netcongestie, treden nu al op voor onze inwoners, ondernemers en de gemeente?

Doordat we steeds meer elektriciteit verbruiken en terugleveren zit het elektriciteitsnet op steeds meer plekken vol. Er is niet genoeg ruimte om alle gewenste elektriciteit over het net te transporteren. Deze drukte op het elektriciteitsnet noemen we netcongestie.

Inwoners: Op dit moment zijn er nog geen beperkingen voor inwoners (kleinverbruik). Wel kan het realiseren van een nieuwe aansluiting lang duren door een groot tekort aan technisch personeel en een forse toename van aanvragen en werkzaamheden bij de netbeheerder. Verder worden inwoners door de netbeheerders aangemoedigd om andere (gedrags)keuzes te maken om het elektriciteitsnet te ontlasten, denk bijvoorbeeld aan: slim laden, overdag wassen en minder terugleveren van zonnestroom.

Ondernemers: veel ondernemers (m.u.v. sommige kleine en mkb-ondernemingen) maken gebruik van een grootverbruikaansluiting. In de gemeente Nijkerk is er op dit moment geen transportcapaciteit beschikbaar voor afname en teruglevering (zie [kaart](#) Liander). Als nieuwe bedrijven zich willen vestigen of bestaande bedrijven willen uitbreiden of verduurzamen komen zij sinds 2021 op wachtlijst terecht. Zolang er sprake is van congestie in onze gemeente heeft de netbeheerder geen aansluitplicht. Na het oplossen van de congestie worden bedrijven binnen 13 weken aangesloten. Ondernemers worden in tussentijd door de netbeheerder geadviseerd te kijken naar slimme oplossingen, zoals het

optimaliseren van bedrijfsprocessen, het toepassen van slimme oplossingen die vraag en aanbod beter bij elkaar brengen en de mogelijkheden voor gebruik van slimme aanstuurbare apparatuur en energiemanagementsystemen.

Gemeente: Liander vergroot het gecontracteerd vermogen voor grootverbruikcontracten niet (scholen, openbare voorzieningen, gemeentelijke gebouwen). Bij verduurzamen van maatschappelijke en gemeentelijke gebouwen moeten daarom alternatieven voor stroom gevonden worden, zoals bodem- of luchtwarmtepompen, opslag in batterijen, etc.

2. Welke maatregelen om lokaal oplossingen te vinden zijn concreet genoeg in beeld en zijn deze realistisch?

Binnen de gemeentelijke organisatie hebben we sinds 2024 een Taskforce Netcongestie ingericht. De Taskforce Netcongestie heeft als doel: congestie tegengaan, impact zoveel als mogelijk te beperken, waar mogelijk op te lossen vanuit een regierol (door het beïnvloeden van het samenspel van partijen om doel te realiseren) en het organiseren van de benodigde ondersteuning bijvoorbeeld in de vorm van een expertpool die op projectbasis advies kan geven.

Als gemeente Nijkerk hebben we in kaart gebracht wat ons eigen handelingsperspectief is. Daaruit volgend richt de gemeentelijke inzet zich concreet op 4 sporen:

- 1) Juiste kaderstelling in beleid en projecten: denk bijvoorbeeld aan de omgevingsvisie, het warmteprogramma en kaderstelling met betrekking tot netbewust bouwen bij nieuwbouwprojecten (zie ook vraag en antwoord 3).
- 2) Netverzwaring uitvoeren waarbij gemeente faciliteert: in een aantal wijken worden de elektriciteitsnetten verzwaid en zogenoemde middenspanningsruimtes (transformatorhuisjes) aangelegd, ook werken we mee aan de voorbereiding voor de bouw van een nieuw onderstation op bedrijventerrein de Flier.
- 3) Integraal programmeren: dit gaat over goed plannen én afstemmen met interne en externe partners. Zo stemmen we lijsten met wijken met Liander af waar de komende 5 jaren netten worden verzwaid, we houden een lijst bij met actuele nieuwbouwprojecten in relatie tot beschikbare netcapaciteit en stemmen we in de regio af hoe het regionale energienetwerk zich verhoudt tot onze lokale opgaven en welke (investerings)beslissingen dat vergt.
- 4) Innovatie (slimme oplossingen) stimuleren: zoals energiehubs, opwek, opslag en eventueel tijdelijke (onconventionele) oplossingen. We hebben als gemeente met bedrijven op bedrijventerreinen de Flier, Arkervaat en Watergoor de mogelijkheden verkend van een EnergieHub. Via het Regionaal Energieteam Bedrijven (REB) ondersteunen we bedrijven met energiebesparing op maat en slimme oplossingen op het gebied van netcongestie. Ook blijft de gemeente inzetten op het lokaal opwekken van stroom die 'achter de meter' gebruikt kan worden door bedrijven, omdat dit - mits goed ingepast - congestieverzachtende effecten kan hebben op het stroomnetwerk.

In de motie 'Aanpak duurzame opwek en netcongestie' die is aangenomen op 3 juli jl. is het college verzocht om zo spoedig mogelijk, uiterlijk in Q1 2026 een concreet plan van aanpak aan de raad aan te

bieden om de gevolgen van netcongestie binnen onze gemeente op te vangen. In dit Plan van Aanpak zetten we op een rij wat de actuele situatie is, wat onze rol en invloed als gemeente is en werken we uit op welke projecten en maatregelen we de komende jaren concreet gaan inzetten zodat een totaaloverzicht ontstaat voor de raad.

3. Wordt er ook gedacht aan meer onconventionele oplossing zoals die recent in Utrecht zijn gecommuniceerd? Bijvoorbeeld, niet gasloos bouwen of bijplaatsen van gasgeneratoren.

Op dit moment is dit in Nijkerk niet aan de orde. Sinds 1 juli 2018 is gasloos bouwen verplicht door de invoering van de Wet Voortgang Energietransitie (Wet VET). Dit betekent dat nieuwe woningen niet meer aangesloten mogen worden op het aardgasnet, maar op duurzame alternatieven zoals warmtepompen of stadsverwarming. Per nieuwbouwproject gaan we daarom in gesprek met de ontwikkelaar(s) en netbeheerder om tot een zo netbewust mogelijk energieconcept te komen. Heel concreet voeren we op dit onderwerp verdiepende studies uit naar de projecten Stadshaven en Klaarwater. Daarbij worden ook onconventionele oplossingen niet geschuwd, tegelijk moeten technieken wel marktrijp (haalbaar en betaalbaar) zijn en voldoen aan vigerende wet- en regelgeving. De bandbreedte van de oplossingen verschilt per project afhankelijk van wie gronden in eigendom heeft, de fase van de ontwikkeling en de actuele netsituatie. De lessen die we uit deze projecten leren passen we ook toe op alle andere ontwikkelingen in de gemeente. Waar dit de consequenties heeft voor de kaderstelling of budgettering van projecten zullen we dit ook vertalen in besluitvorming.

4. Zijn de recente stroomstoringen in de diverse dorpskernen het gevolg van netcongestie of liggen daar andere oorzaken aan ten grondslag?

Op de [website](#) van Liander staan de stroomstoringen in gemeente Nijkerk (station Nijkerk en Nijkerkerveen). In de periode van 6 september tot 17 oktober zijn er 13 stroomstoringen gemeld. Liander geeft aan “storingen aan het energienet kunnen verschillende oorzaken hebben, zoals schade door graafwerkzaamheden of een defect aan een elektriciteitskabel of gasleiding.” Van de 13 storingen hebben er 6 als oorzaak graafwerkzaamheden, van de overige 7 is de oorzaak niet publiekelijk bekend. Dit kan dus gaan om een defect of om overbelasting van het net.

Wij hopen uw vragen hiermee voldoende beantwoord te hebben.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,

de secretaris,

de heer drs. J.G. de Jager

de burgemeester,

mevrouw T.T.E. de Jonge-Ruitenbeek